

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

VOOR

STAD GRONINGEN

DAGBLAD

EN OMMEELANDEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad Groningen verwittigen de belanghebbenden, dat zij met een **HOUTEN FLINNEN KRAAN**, bestaande uit een **OVERDEKTE** of **ONOVERDEKTE TAFEL** of een **STAL**, of wel op den **OPEN GROND**, tot **NEGOTIE** op de aanstaande **MEIKERMIS** verlaten voor te staan, dat zij zich, ter bekoming van een Standplaats moeten aanstellen bij den **Maakmeester**, welke daartoe zitting zal houden ten desz. **Stads Secretaris** op **Vrijdag**, den 1 Mei 1840, des voormiddags van negen tot twaalf en des nachts van drie tot vijf uren; bij welke aanstelling het **STEDEREGLEMENT** en de **Wet** moeten worden voorgelezen. Wordende de belanghebbenden verzocht, dat, in gevolge art. 35 van het Reglement op het **Maakmeester** en **Wethouders** in Groningen, gepubliceerd den 9 Januarij 1840, zij de **Standplaats** moeten aangeven, bovengemelde aangifte te doen; dat zij de **Standplaats** niet **dadelyk** bij de **Aangifte** tot bekoming eener **Standplaats** hebben betaald. — En dat het, in gevolge art. 37 van gemidd. Reglement, niet, dan in bijzondere gevallen, doch **nammer** in het inleiden der **Kermis**, door **Burgemeester en Wethouders** verlaten mag worden, op de aanstaande **Kermis** voor te staan, aan iemand, welke aan de **Loting** geen deel genomen heeft. **GRONINGEN** den 23 April 1840.

Burgemeester en Wethouders: J. F. VAN IDDEKINGE.
De **Secretaris** bij het **Bureau** der Stad Groningen: J. H. M. HORN. **SICCA**.
De **HERIK** van de **INHOUDSMATEN** voor **DROOGGE WAREN**, zoo **TONNEMATEN** als **ANDERE**, **KORENSCHALEN** en de **WISSE**, benevens de **VOCHTMATEN** in deze Gemeente moet plaats hebben, voor de **Ingezetenen**, wienende in de roode letters N, O, P, Q, R en S, van den 4 tot den 8 Mei.

De **ADMINISTRATEUR** van de **RIJKS SCHATKIST** in de Provincie Groningen, bericht, ter kennis, van de belanghebbenden, dat van **WOENSDAG**, den 6 Mei aanstaande, uitgezonderd des **Zaterdag**, des morgens van 9 tot 12 uren, ten **Kantore** van den **Heer Agent** van de **Rijks Kasserie** te Groningen, zullen worden uitbetaald de **COUPONS** van de **PROVINCIALE GELDLEENINGEN**, verschenen den 1 Mei 1840, alsmede de volgende **UITGELOTE OBLIGATIEN**, te weten:

No. 74 en 137 der **Geldleening** van f 80,000;
No. 25, 31 en 41 der **Geldleening** van f 35,000;
dat de **Coupons** en **Obligatiën** bij de aanhieding door de **Houders** behoorlijk voor voldaan moeten zijn geteekend, bij gebreke waarvan de **Uitbetaling** niet kan plaats hebben;

Dat voorts op **MAANDAG**, den 11 Mei aanstaande, en volgende dagen, op bovengemelde uren, ten **Kantore** **Generaal** zal worden gevaccerd tot de uitgifte van de **OBLIGATIEN** en **COUPONS** der **GELDLEENING** groot f 200,000, tot bestrijding van buitengewone kosten in de Provincie, en tot aanzuivering der **INTERESSEN** voor de zes maanden op het eerste **Fournissement**, verschenen den 1 November 1839, tegen intrekking der **provisionele Recepten** van de **Gedeputeerde Staten** der Provincie, vroeger aan de **Deelnemers** uitgegeven. **GRONINGEN** den 30 April 1840.

RUSLAND.
PETERSBURG den 18 April.
In den nacht van den 24 op den 25 der vorige maand is de groote Hebreuwsche boekdrukkerij van de gebroeders **Ram** te Wilna geheel in asch gelegd. Met de meeste verandering heeft men de lettergieterij gered, die voor de beste in die stad wordt gehouden. Een boekdrukkersgezelschap heeft bij deze ramp het leven verloren. De schade wordt op 200,000 r. berekend.

RUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.
FRANKFORT den 24 April.
Uit Darmstadt wordt geschreven, dat in het restaurant aldaar van den Groot-hertog van Hessen een kapel ten dienste van den Russischen grootvorst is ingerigt. Verschillende paarden, die onlangs met de voor het ceremonieel der Grieksch-Russische huwelijksfeest te Petersburg te Darmstadt zijn aangekomen, verlaten in den nacht van den 24 den voorgeschrevenen functie, en Z. Keiz. H. heeft een bij de hofhouding te verlaten. Naar men vernemen, heeft een van de paarden den last bekomen, om de prinses Maria, tegenwoordige hertogin van de Russische troonopvolger, in de leerstellingen der Grieksch-Russische kerk te onderwijzen. De tevestiging der prinses Maria en mitsdien hare plechtige opnemng in den schoot der Grieksch-Russische kerk zal eerst te Petersburg plaats hebben.

Uit Posen schrijft men, dat eene bezending van de R-Katholijke burgerij dier stad, welke onlangs naar Berlijn vertrokken was, om bij de Regering aan te dringen op het herstellen van den heer v. Dunin in de uitoefening van deszelfs aartsbisdomelijke waardigheid, van daar is terug gekomen, en van den minister van Binnenlandsche zaken, op bevel des Konings, ten antwoord bekomen heeft: » dat Z. M. de Koning de opregtheid der godsdienstige beweeggronden van het verzoek der bezending erkent, maar omtrent het verleen van genade aan den aartsbisdom van Posen niet konnen besluiten, wanneer de prelaat zelf eerst terug keert tot zijnen, dat hij niet eede bezwoeren pligt, en aan Hoogsidenzelven en aan 's Lands wetten die gehoorzaamheid betoont, door welke in het kerkelijk bestuur, tot het nu toe, de vrede bewaard is gebleven, welks herstelling Z. M. de Koning, even als de adressanten, levendig wenscht. »

De **Porte** heeft, naar men verzekert, eene zamenzwering ontdekt, welke door **Mohamed Ali** zoude aangestookt en ondersteund zijn, en ten doel had, om **Russland**, **Groen**, en het geheele ministerie omver te werpen. De zamengezworenen hebben hunne verdiende straf ontvangen.

GROOTBRITANNJE.
LONDEN den 25 April.
De hertog van **Wellington** viert den 1 Mei zijnen eenenzeventigsten verjaardag. De secretaris van oorlog in de Versenigde Staten heeft aan den voorzitter van het Huis der representanten een plan tot reorganisatie der militie voorgesteld. Het beoogd is, dat de gezamenlijke manschappen, naar het tegenwoordig aantal, elken dag dat zij gemonsterd worden, ruim een miljoen dollars aan de Regering kosten, legt hij zijn ontwerp over, volgens hetwelk honderd duizend man, gedurende vier jaren, niet meer dan ten hoogste dertig dagen in elk jaar in den wapendienst oefend zouden worden, waarvan de kosten voor de Republiek ongeveer een miljoen driehonderd en zestigduizend dollars zouden bedragen.

waren er meer dan veertig zwaar gekwetst, en een honderd inwoners werd vermist. Verschillende knopen zijn versinkt in de heldere gevonden, waarin zij, bij het ontstaan van den brand, gewerkt waren. Van geheel de stad, aan het uiterste eind der stad, slechts vier of vijf huizen bleven staan, en de overige, die op 250 gerekend werden, zijn verbrand. De stad, waar, op hoofd van het land, bijna geheel de bevolking van de provincie was, is nu geheel verwoest. Nu laatste telde de bevolking 2000 inwoners. Driehonderd eenentwintig jaren geleden was deze plaats, ook juist op Paaschdag, bij sterke droogte en harden wind, door brand verwoest geworden. Alleen in den omtrek, en vooral te **Uden**, wordt, onder de oogenblikken verzameld.

De telegrafische bericht meldt, dat de **Christina** generaal **Zurbano** den 18den te **Beçite** het 1ste bataljon der **Gerilien** van **Amegon** versloegen, drie honderd matelingen gevangen genomen of gedood, en zich van een groote hoeveelheid wapenen en munition meester gemaakt heeft.

Van den 27sten. Het huwelijk van den hertog van **Nemours**, en de prinses **Victoria** van **Saksen Koburg Cohary** is bidden te **Saint Cloud** voltrokken.

Uit **Algiers** wordt, onder dagteekening van den 18den, gemeld, dat de hertog van **Orleans**, op de vlakte van **Mustapha** een wapenschouw oyer de troepen gehouden en hiertoe, voor een oogenblik, den wachpost aan het blokhuis **verkeerd** verwaakt hebbende, de Arabieren zich die omstandigheid hebben te nutte gemaakt tot het overrompelen en wegvloeren van een aanzienlijke hoeveelheid vee.

Een der kolonisten, die bij den laatste inval der Arabieren in de **Witja** gevangen en door hen naar binnen 's lands medegesleept was, een **Elsasser**, is te **Algiers** terug gekeerd, zoo men zegt, met een brief van **Abd-el-Kader**, aan den maarschalk-gouverneur.

Op de weg van **Duquere** naar **Bouffarick** heeft men proclamatiën van **Abd-el-Kader** gevonden, waarin hij aan de Fransche soldaten verhooging van rang, land en vet belooft, zoo zij tot hem overloopen. Ook belooft hij hunne godsdienstige geloofsbelijdenis te zullen eerbiedigen.

BRUSSEL den 26 April.
De Koning heeft het besluit van den 15 Juli 1839 ingetrokken, waarbij de generaal van der **Smitten** op nonactiviteit gesteld en het daaraan verbonden jaargeld hem toegewezen was, en zulke uit hoofde nader gebleken is, dat die generaal den oed niet had afgelegd, bij het besluit van den 20 Juli 1831 gevorderd.

Van den 27sten. De zaak, wegens het oproer te **Gent** in September en October j.l., welke sinds verschillende dagen voor het hof van assises alhier werd behandeld, is ten einde gelopen. De daarin betrokkene personen zijn door de jury niet schuldig verklaard, met uitzondering alleen van zekeren **Siracops**, die, omdat hij eenen kommissaris van politie eenen stoof had toegebracht, tot 3 maanden gevangenis is veroordeeld.

De vrijgesprokenen zijn naar **Gent** terug gekeerd, en alhier met **vroedgaderen** omvangen, terwijl men hunne **veroordeeling** met **veroordeeling** heeft gegeven.

De **generaal van der Smitten** verklaart in de memorie, welke hij bij de Belgische gedeputeerden heeft ingeleverd, dat het doet van den **Belgischen** opstand nimmer is geweest, om zich geheel van **Nederland** af te scheiden, maar om een afzonderlijk administratief bestuur te bevestigen, en dat in 1831, nadat al de aangewende pogingen, om zich of met **Frankrijk** of **Verenigde Staten**, of zich aan **Duitschland** aan te sluiten, mislukte waren, een ieder overtuigd was, dat België niet op zich zelve konde bestaan, en dat het belang des Lands vorderde, dat er maatregelen werden genomen, om het eigenlijke doel van den opstand te bereiken; — dat het onmogelijk is, de personen op te geven, die met hem daartoe hebben willen medewerken, maar dat het genoegzaam is, den naam van den overleden Regent, den heer **de Surlet**, te noemen, als een dergenen, die daartoe genegen zijn geweest; dat, uit welk oogpunt men **thans** de zaken moge beschouwen, geen weldenkende hem, die ten dezen ter goeder trouw heeft gehandeld, als een verrader en een oneerlijk man zal willen doen voorkomen; te minder, daar, indien dit ontwerp tot stand was getragt, België niet tot den tegenwoordigen treurigen toestand van onzijdigheid zoude zijn gekomen en genoodzaakt zijn geworden, een deel van **Limburg** en **Luxemburg** af te staan.

De revolutionairen betoonen zich ten hoogste verholgen over dit adres; — zij beschouwen het als eene verguizing van de omwenteling, en willen, dat de steller als verrader des vaderlands zal worden vervolgd.

Andere verzekeren, dat de heer van der **Smitten** is verzocht geworden, den titel van generaal af te leggen, om voor dadelijke vervolging te worden gevrijwaard.

NEDERLANDEN.
's GRAVENHAGE den 27 April.
Gister namiddag is H. K. H. mevrouw de **Prinses Albert** van **Pruisen** uit Berlijn in deze residentie aangekomen.

Thans zijn rondgedeeld de nadere bedenkingen der afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, omtrent de vijf gewijzigde voordragten, nopens de herziening der Grondwet, en de memorie van beantwoording der Regering deswege.

De meeste leden zijn van gevoelen gebleven, dat de oproeping van de gedeputeerden van **Limburg** noodig is, en niet zeer moeilijk kan zijn, tot deelname aan den arbeid der herziening van de Grondwet. Men meende, dat juist uit een tegenovergestelde handelwijze, in het vervolg, moeilijkheden zouden kunnen worden geboren. Men gaf alsnog in bedenking, hieromtrent dien weg te volgen, welken de groote meerderheid van verscheidene afdeelingen vroeger heeft aangewezzen, en welke toen gevolgd zijnde, de **Limburgsche** leden reeds nu aan de deliberatiën had kunnen doen deel nemen.

Men heeft in het algemeen bevreemding te kennen gegeven, dat het der Regering niet had ingeslagen, het gevoelen der meerderheid omtrent de verlangde wijzigingen in de Grondwet te leeren kennen, ofschoon zij met kalme en beradenheid het daarover in de processen-verhaal opgeteekende geraadpleegd had, en dat bij haar twijfel ontstaan was; of men eene geheele herziening der Grondwet begeerde, waarbij de hoofdbeginselen onzer staatsinstellingen tot een onderwerp van veranderingen zouden kunnen gemaakt worden, dan wel, of men zich wenschte te beperken tot eenige meer bepaalde wijzigingen.

Men achtte het toch duidelijk aangetoond, dat men niets vuriger wenschte, dan de Grondwet naar geest en waarheid op de hestande grondzuilen niet slechts onaanvaard te laten berusten, maar dezelve door een volledige toepassing in de uitvoering te helpen bevestigen; — dat het hier alleen te doen is, zoodanige wijzigingen in de Grondwet te brengen, als vereischt schijnen te worden, om haren loop en hare werking te verzekeren, om duisterte en voor tweeledige uitlegging vatbare punten te bepalen; en zulke verbeteringen daar te stellen, als waarvoor eene 25jarige ondervinding geleerd heeft, dat zij vatbaar zouden zijn.

Met genoegen had men inmiddels opgemerkt, dat de Regering voortgegaan was veranderingen voor te slaan, en men hoopte, dat zij op dit spoor nog eenige schreden verder zoude gaan.

Enige leden hebben uitdrukkelijk verklaard, dat zij eigenagen zijn eene herziening tot stand te helpen brengen, waarbij niet al die punten bij de Kamer in beraadslaging zullen komen, welke zij tot eene verbetering der grondlagen van de bestaande hoofting van Staat onvermijdelijk noodig achten, en waarvoor bij het proces-verbaal van onderzoek der zevens nader ingekomene herzienings-ontwerpen het voorspoken worden.

Tot de behandeling der gewijzigde vijf-ontwerpen overgegaan zijnde, bleek het nopens:

Ontwerp A. Dat de splitsing van de provincie **Holland**, over het geheel, veel minder noodig was, dan men oorspronkelijk had gedacht. Eenige leden vroegen, of uit die splitsing niet eenige andere gevolgen voortvloeijen, hetwelk zij eene reden van bezwaar achtten.

van 1814 en 1815, het zooveel mogelijk behouden en bevestigen van de oude gesteldheid van Nederland, werd daardoor te kort gedaan. Andere rijken leverden het voorbeeld van nog wel uitgebreider en volkrijker provinciën op, enz.

Men drong inmiddels voortdurend aan, om het getal der vertegenwoordigers, naar de Tweede Kamer te zetten, naar de bevolking te berekenen. De billijkheid eischte dit. Ofschoon men om een vroeger aangevoerde reden (het aanhouden der koloniën) in een uitzondering ten opzichte van Holland berust, verderde zeker de rechtvaardigheid, dat men, naar den grondslag der jongste volkstellingen, aan elke der provinciën Gelderland en Noord-Brabant één lid meer toekent, en mitsdien het getal leden voor de Tweede Kamer op 60 stelt.

Ontwerp D. Eenige leden hebben zich stellig voor het behouden van de Eerste Kamer verklaard; andere leden hebben hare afschaffing verlangd; sommige hebben haar alleen nuttig geacht bij het invoeren van directe verkiezingen. Men stelde hare afschaffing verkijslijker, dan haar behoud op den tegenwoordigen voet. Eenige leden verlangden althans voorstellen nopens de Eerste Kamer te zien voordragen.

In de derde afd. is het denkbeeld geopperd, om de reis- en verblijfskosten van de leden der Eerste Kamer te verminderen op f 2500, en om dan het minimum van het getal der leden tot 24, het maximum tot 36 te brengen. Op den tegenwoordigen voet zal een zeer klein getal personen onoverkomelijke hinderpalen aan de maatregelen der Regering kunnen in den weg stellen.

In de vierde afd. heeft men de bepaling verlangd, dat de leden der Eerste Kamer geen andere waardigheden, pensioenen of traktementen zullen mogen cumuleren.

Sommige leden hebben de ten aanzien van Luxemburg gegevene inlichtingen niet zoo duidelijk geacht, als zij dit zouden wenschen; zij meenden, dat bij een afscheiding hiervan melding moest worden gemaakt in art. 29 der Grondwet. Terwijl dit Groot hertogd. eens om hetzelfde Grondwet als het Koninkrijk der Nederlanden geplaatst, werd de twijfel geopperd, of men wel hoofted was, buiten toestemming van Luxemburg zelf, dit af te scheiden, zonder de verzekering te bekomen, dat aan hetzelfde grondwettige instellingen zullen worden gegeven.

Bij de beantwoording der Regering op deze aanmerkingen, wordt op den voorgrond gesteld, dat de twijfel des Gouvernements, nopens het verlangen naar een geheele herziening der Grondwet, dan wel naar het brengen van eenige wijzigingen in de wet, is gegrond geweest op de aanduiding van menigvuldige bijzonderheden, omtrent welke nu eens door een meerder, dan wederom door een minder aantal leden verlaagen naar verandering is te kennen gegeven, in verband met de gebruggte uitdrukking van geheele herziening.

De Regering wijst verder op in haar oog bestaande tegenstrijdigheden; behalve men zelfs in een afdeeling gezegd, dat men geen geheele herziening der Grondwet verlangde, waarbij het ook de hoofdbeginselen van de Nederlandsche instellingen zoude gelden; terwijl hierop dadelijk volgde, dat het daartstellen van slechts eenige wijzigingen, welke de grondslagen van den Staat onaangeroerd zouden laten, onvoldoende voorkwam.

De vernietiging van de drie standen (zegt de Regering verder); het invoeren van directe verkiezingen; het vernietigen van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; de afschaffing van den Raad van State; en de beperking van het Koninklijk regt in het sluiten van traktementen, om van menigvuldige andere niet te spreken, zijn zoo vele bijzonderheden, welke tot die opvatting der Regering geleid hebben.

Bijaldien zij daaromtrent, tegen verwachting, mogt hebben misgetast, of wel, bijaldien de bovengenoemde punten of sommige derzelve zouden moeten geacht worden niet te grijpen in de constitutieve of fundamentele beginselen van den Staat, dan schijnt het ontwijfelbaar, dat de vraag, welke verordeningen de hoofdbeginselen der Nederl. Staatsinstellingen en de grondslagen van den Staat zijn, een *petitio principii* wordt.

De Regering meent alsnog, dat er geen overwegende en alles afleende gronden gevonden worden, om, ten aanzien van wijzigingen, de grondslagen van den Staat niet rakende, een praesjudiciële kwestie te maken van de Limburgsche deelen, naar de raadplegingen; en men had zich geleid, dat die beschouwing den bijval der afdeelingen zoude hebben verworven.

Daarmede vleit men zich nog; want, hoewel ook geenszins ontkend wordt, dat het vraagstuk voor verschillende beschouwingen vatbaar is; zoo blijft echter de betoogbaarheid van het regt der Limburgsche bevolking, van de uitvoerlijkheid en doeltreffendheid van de Limburgsche regeling, hoogst waarschijnlijk de wijt het hier een bevolking geldt, welke, ten gevolge van de staatkundige gebeurtenissen der twee laatste jaren, in eenen zoo geheel van Nederland gescheiden toestand verkeerd heeft.

De Regering vertrouwt dan ook, dat het Limburgsche vraagstuk aan de aanneming der wete-entwerpen niet in den weg zal staan.

Het hertogdom Limburg, in de Grondwet opgenomen als provincie; zal voort, ten aanzien van zijne betrekkingen tot het Duitsche Verbond, geen meerdere ongeligheden geven, dan bevorens het groot-hertogdom Luxemburg heeft opgeleverd; en het grondwettelijk beginsel der gelijkheid van alle ingezetenen voor de wet, bijzonder ten aanzien van militaire verplichtingen, zal aldaar evenmin geschonden worden, als ten aanzien van de ingezetenen van Luxemburg het geval is geweest; terwijl daarenboven de staatkundige oorspronkelijke vorming van elken staat dezelfde huishoudelijke instellingen bedingt en voorbgaat.

De hand met het Duitsche Bondgenootschap is een servituum, door de tractaten gelegd op het aan den Koning toegekende deel van Limburg, als voorwaarde der toekening, en tot schadeloosstelling ten behoeve van het gedachte Bondgenootschap voor het verlies van de helft van het Groot-hertogdom.

Het traktaat is wel aan de Grondwet vreemd, maar geenszins aan Nederland, en als een geschiedkundige gebeurtenis bij de considerans der wetten vermeld; terwijl dan ook de inhoud van dat traktaat niet heeft toegelaten, de grenzen van het hertogdom Limburg in art. 4 van het ontwerp A op een andere wijze aan te duiden, dan bij dat artikel is gedaan.

De stelling, dat de goedkeuring der Staten-Generaal op de tractaten van den 19 April 1839 zoude zijn vereischt geweest, is door geen redenen gestaafd geworden, terwijl de Regering hare bevoegdheid tot de sluiting der tractaten door de letter zelve der Grondwet betoogd heeft.

De nu vóór het eerst geopperde vraag, eindelijk, tot de Luxemburgsche grondwettelijke instellingen betrekkelijk, mag geacht worden geenszins Nederland te betreffen.

Voorts zegt de Regering, dat aan de, zoo het schijnt, door een groote meerderheid goedgekeurde splitsing der provincie Holland in twee deelen, uit den aard der zaak, verbonden is de vestiging van een provinciaal gerechtshof in Noord-Holland.

Wat den Raad van State betreft, wordt gezegd, dat, volgens art. 71 der Grondwet, de Koning, de leden benoemt van dien Raad, *soo veel mogelijk* uit de verschillende provinciën van het Rijk, en daer geen grond is, om aan die voorschriftige bepaling een meer imperative rigting te geven, welker naleving wel eens, behoudens de algemeene begripen, uiterst moeilijk zoude zijn.

Nopens de maastaf der bevolking, tot bepaling van het getal vertegenwoordigers, wordt in het midden gebracht, dat deze maastaf wel een der voornaamste, maar geenszins de uitsluitende in dezen is geweest; dat er geen overwegende grond bestaat, om aan sommige provinciën thans meerder regenten te geven, en aan andere bestaande regten te ontnemen; dat de grondslag van de bevolking onmogelijk een juiste uitkomst kan opleveren, enz.

Het behouden der Eerste Kamer van de Staten-Generaal (zoo besluit de Regering deze antwoorden) is, naar het oordeel der Regering, een der fundamentele verordeningen van het Nederl. Staatsregt. De in een afdeeling verlangde uitsluiting van het lidmaatschap der Kamer met betrekking tot ambtenaren, enz., kan thans even weinig in aanmerking genomen worden, als een in vorige jaren verlangde uitsluiting van regterlijke en andere ambtenaren, bijzonder van officieren van justitie, uit de Tweede Kamer.

Bij een dzer dagen gedane aanschrijving door Z. Exc. den minister der Hervormde en andere eerediensten, behalve die der R. K. eeredienst, zijn de predikanten van alle gezindheden uitgenoodigd geworden, in hunne gebieden gedachtig te zijn om de voortdurende gezondheid en gelukkige bevalling der Erfprinses van Oranje.

Van den 28sten. Gewigtig in vele opzichten is de memorie tot beantwoording der aanmerkingen, gevallen in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nopens de op den 18 Maart 1840 aangeboden ontwerpen van wet, houdende wijzigingen der Grondwet. In deze memorie legt de Regering breedvoerig hare wijzen van beschouwing der herziening van de Staatsregeling open; vindt geen noodzakelijkheid, om thans de wijzen verder te gaan, en bestrydt zij de meening van vele leden der Kamer, nopens het door haar voorgesteld financieel stelsel, nopens de beperking van de magt des Konings omtrent het sluiten van tractaten, de concessien, de dispensatien; treedt zij in bijzonderheden aangaande het Indisch beheer en stelsel, enz.

De zeven ontwerpen van wet, bij de boodschap van den 18 Maart jk. aan de Staten-Generaal ingezonden (zoo vangt zij aan), zijn voor het grootste deel in de processen-verbaal der afdeelingen

ingebracht uitgetrukt, en aan welke de Regering gemeend heeft, zoo veel deendijk te kunnen te gemoet komen. Zij behoeften dus geen memorie van toelichting, noch aanwijzing van de redenen, om welke de Regering niet had gevolgd de redactien omtrent sommige dier onderwerpen, in een of andere afdeeling bij een proces-verbaal in geschrifte gesteld; behalve toch dat daardoor wederom een zeer ruim veld zoude geopend zijn geworden voor menigvuldige tijdverlofende en geene vruchten belovende beschouwingen; zoo heeft de Regering gemeend, niet uit het oog te mogen verliezen het standpunt, waarop zij is geplaatst, en, zonder voet te geven aan eenen dikwijls zoo ligt mogelijken woordenstrijd, zich te moeten bepalen, om aan de ontwerpen van wet, door haar aan de Staten-Generaal voorgedragen, die rigting te geven, welke zij zich konde en mocht voorstellen het best te kunnen leiden tot verwezenlijking der haar kenbaar geworden verlangens, in verband met de beginselen, welke, naar hare overtuiging, daarbij niet moesten worden uit het oog verloren.

De ontwerpen laten de hoofdbeginselen, op welke onze staatkundige huishouding gevestigd is, onaangeroerd. Of en in hoe verre de ervaring de noodzakelijkheid zoude hebben doen kennen van wijzigingen in artikelen van gelijksvoortige aard, in de Grondwet voorkomende, is een vraagpunt, zelfs niet zelden naar aanleiding van het in sommige processen-verbaal der afdeelingen opgeleekende voor zeer onderscheidene beschouwingen vatbaar; de Regering heeft zich dus verre van het bestaan van die dringende noodzakelijkheid niet kunnen oordeelen, zelfs niet ten aanzien van wijzigingen in andere artikelen van gelijken aard, welke bij de processen-verbaal niet zijn vermeld, maar wel eens hare aandacht getrokken hebben. — Zij heeft zich dus voor het tegenwoordige bepaald tot de veranderingen in deze zeven ontwerpen van wet, en in de vijf vorige voorgesteld, welke, naar hare meening, alles bevatten, wat in het tegenwoordig oogenblik in aanmerking kan komen.

Overgaande tot de behandeling der bedenkingen, ten opzichte der zeven wetsontwerpen geopperd, wordt hoofdzakelijk aangemerkt,

Wat betreft Ontwerp I: De inrigting der provinciale, stedelijke en plattelandbesturen, en de wijze, waarop de daartoe betrekkelijke reglementen moesten worden ontworpen, onderzocht, goedgekeurd, bekrachtigd, en tot stand gebracht, behooren tot de eigendomselijke grondslagen van ons Staatsregt, en gedoogen daarom geen verandering. Het grondwettelijk voorschrift alleen, volgens hetwelk die reglementen na verloop van tien jaren beschouwd zouden worden een deel van de Grondwet uit te maken, voor zoo verre zij betreffen de oefening van het regt in de steden en ten platten lande, uitgedrukt de bevoegdheid, om deel te nemen aan de provinciale en plaatselijke besturen, is geacht vatbaar voor verandering en wijziging te zijn; ten gevolge waarvan beide die punten voortaan zullen vallen binnen het gebied der gewone wetgeving, en, mitsdien hun tegenwoordig grondwettelijk karakter verliezende, nu nader door de wet zullen worden geregeld en vastgesteld.

De aanmerking, gemaakt nopens de noodzakelijkheid eener verandering in art. 134 der Grondwet, is voorts zeer gegrond bevonden, en die op art. 11 niet onaannemelijk; — dien ten gevolge zullen in het late artikel van het ontwerp no. 1 de woorden: *en van het 7de artikel*, vervangen worden door de woorden: *het 7de, 11de en 134ste artikel*, en zal het ontwerp voorts vermeerderd worden met de navolgende twee nieuwe artikelen:

Art. 4. Het 11de artikel der Grondwet wordt veranderd als volgt:

„Ieder is, zonder onderscheid van rang en geboorte, tot alle ambten en bedieningen benoembaar, behoudens hetgeen betrekkelijk de samenstelling der Provinciale Staten bij het 4de hoofdstuk is bepaald.”

Art. 5. Het 134ste artikel der Grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden, geplaatst in haar 4de hoofdstuk: *Van de Staten Provincieel*, wordt veranderd als volgt:

„De openstaande plaatsen in de kiezers-kollegien worden vervuld bij meerderheid van stemmen der gezeten burgeren, een zekere, in iedere stad bij de wet te bepalen, som betalende in de beschrevene middelen; daarover brengt elk dier burgeren eens in het jaar zijne stem uit, bij behoorlijk geteekende en gesloten briefjes, die aan de huizen opgehaald worden van wege de Regering.”

Zullende laatstelijk het 4de artikel van het ontwerp nu het 6de worden.

Wijders, worden in deze memorie de in de afdeelingen gemaakte bedenkingen meer of min in het brede behandeld. Onder anderen wordt, ten aanzien van de ministeriële verantwoordelijkheid, het volgende aangemerkt:

„De verantwoordelijkheid der ministers, nopens de afdeelingen van den bestuur, ter zake van misdrijven in de uitoefening van dertelver functien, gaan, is met ronde woorden in art. 177 der Grondwet geschreven; de toepassing van dat beginsel is in de wet op de regterlijke instellingen en het beleid der justitie even duidelijk geregeld; het Strafwetboek eindelijk moet verklaren en bepalen, welke daden of verigtingen van eenen minister, in de uitoefening zijner functien begaan, misdadig of misdrijf zijn, en met welke straffen die misdadig of dat misdrijf moet worden geboet. De Grondwet behoeft dus niet elders in algemeene bevoordingen het beginsel uit te drukken dat ministers verantwoordelijk zijn; ten ware men door die uitdrukking meer zende bedoelen, dan haar 177ste artikel medebrengt en haar 73ste artikel toelaat.”

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Woensdag, den 18 April.

In de zitting van heden is ingekomen een nieuw geschrift van C. van der Tuuk, te Haarlem, over de financiële aangelegenheden des Rijks, en in handen van de commissie voor de verzoekschriften gesteld. Door die commissie is, bij mondelinge van de heeren van Hoorn van Burgh, Bruce en Brongers, verslag gedaan op:

1) dertien stuks gelijkluidende rekesten van zich noemende afgescheidenen van het Hervormd Kerkgenootschap in de provincie Groningen, verzoeken, dat bij de herziening der Grondwet aan hen gelijke bescherming als aan andere gezindheden mag worden toegekend; 2) op een verzoekschrift van een aantal ingezetenen van het platte land en der kleine steden van Overijssel, waarbij betoogd wordt, dat de landelijke stand in Overijssel in de Provinciale Staten niet in een regtmatische evenredigheid met de ridderschap en de groote steden wordt vertegenwoordigd; 3) op een verzoekschrift van W. Verweerd te Utrecht, wegens een herziening van de wet op de jacht, waarbij onderscheidene punten worden behandeld, waaronder het bedreigen van zware geldboeten tegen het vangen van hout-snippen met netten; 4) op een verzoekschrift van H. H. de Vries en W. R. Hof de Jong te Bantwerijk, in Vriesland, wegens de plaatsing van den zede der gemeentebesturen in de grietenij Ooststellingwerf buiten het midden der grietenij; 5) op een rekest van negen medicinae doctoren in de provincie Groningen, te verlangen tot een herziening van de geneeskundige wetgeving te kennen gevende.

De Kamer besluit, om de hiervoor sub 1, 2, 3 en 5 omschrevene verzoekschriften ter griffie neder te leggen, en gaat op de overige over tot de orde van den dag. Tevens wordt, op voorstel van een aantal leden, besloten, om het verslag wegens het verzoekschrift van ingezetenen van het platte land en der kleine steden van Overijssel te doen drukken. Niets meer aan de orde zijnde, wordt de Kamer gescheiden tot andere Maandag.

De centrale afdeeling van de Kamer is heden vergaderd geweest, en heeft naar men verneemt, over de ontwerpen der begrotingswetten gehandeld. Naar het schijnt, zullen de nader in de sectien tegen die voordragten gemaakte bedenkingen op nieuw aan de Regering worden onderworpen. Derhalve is te doen van het centraal verslag, nopens die ontwerpen, voorloopig uitgesteld. Aanstaanden Donderdag zullen de afdeelingen weder bijeenkomen, om te raadplegen over de antwoorden der Regering, betrekkelijk de ontwerpen van herziening der Grondwet.

AMSTERDAM den 29 April.

Heden morgen, te half vier, ontstond er ten huize van den kleermaker en lakverkooper J. B. Tushuizen, op den O. Z. Achterburgwal, bij de Agnietenstraat no. 214, brand in de zijkamer. Het geheele huis is uitgebrand, en van de goederen en meubelen weinig of niets gered. Dezelven waren voor brandschade verzekerd. Drie à vier spuiten zijn in werking geweest en te 5 uren was men den brand meester. Persoonlijke ongelukken hebben niet plaats gehad.

In de op heden gehouden algemeene vergadering van de Hollandse ijzeren spoorweg-maatschappij is verslag uitgebracht door den heer ingeni van den waterstaat Conrad, betreffende de daarstelling van den spoor van Amsterdam naar Haarlem, en aan de leden rondgedeeld de balans, aanleg en exploitatie op den 31 Dec. jl.; terwijl daarbij de noodige mondelinge inlichtingen werden gegeven, zoodat dezelve door de vergadering met een groote meerderheid van stemmen is goedgekeurd. Uit eenige daarna gegevene helderingen blijkt, dat in de maand Januarij de exploitatie een verlies heeft geleverd van circa f 3000; in Februarij een verlies van p. m. f 1300; in een verlies van p. m. f 800, en daarentegen in de eerste 25 dagen der April eene winst van ruim f 6000. Voorts blijkt uit de balans, gesloten op Dec. 1839, dat de geheele spoorweg gekost heeft f 1,684,631; dat de exploitatie verleden jaar heeft opgebracht f 22,809, en dat het passieve dier balans actief met de som van f 15,923 overtreft.

Naar men verneemt heeft Z. M. dazer dagen benoemd: Tot burgemeester en secretaris van Beerta, mr. J. Berghuis van Weertman.

